

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 20. ANUL XII.

Sabiu, in 8 Martiu 1864.

Telegrafu' este de doua ori pe septimana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditur'a foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu' cu litero miei, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetere cu 3 1/2 cr. v. fa

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

pe triluniulu Aprile, Maiu si Iuniu c. v. 1864.

Abonamentulu pentru Sabiu — 1 f. 75 xr.

Pentru Transsilvani'a si monarchi'a austriaca — 2 f. —

Pentru Romani'a si tieri esterne — 3 f. —

De sine se 'ntielege, ca abonamente se primescu si pe 1/2, precum si pe 3/4 de anu.

Redactiunea si Editur'a.

Asiediamentulu bisericeii resaritene.

(Continuare.)

Dar biserica lui Dumnedieu nu-i alt'a nimica decatu adunarea crestinilor sau comunitatea lor, care compune trupulu lui Christosu, alu carni capu este elu singuru, dapa cuvintele s. ap. Pavelu Cor. I. c. 10. v. 17. „caci o pane, unu trupu, cei multi sunt emu: ca toti dintr'o pane ne impartasim“, si Efes. c. 5. v. 23. „precum si Christosu este capu bisericeii.“ Deci biserica, institutu dumnediescu, este o societate, care are de scopu latirea invetiaturei lui Christosu si realisarea moralului ei; ca sa-si poata ajunge acestu institutu dumnediescu scopulu seu dupa porunc'a Mantuitorului, carele dice: Mergeti de invetiati, legati si deslegati, trebuie numai de catu sa i se cada si o autonomia, adeca dreptulu, precum si datori'a de a se organiza insusi, de a-si da legi corespunditoare scopului seu si de a-si administra singuru trebile se-le, fara ca alta societate deosebita, fia ea si cea mai mare si mai puternica, care se numesce statu, sa aiba vr' unu dritu ore-care, de a se amesteca intr'acesta autonomia seu de a impededu acestu institutu ddiեսcu intru urmarirea scopuriloru se-le pre fip te de Dumnedieu; caci prin acesta amestecare acelu cutezatoru s'aru improtivi poranciloru Mantuitorului, care este urditoriulu acestui institutu.

Deci dara biserica, ca sa-si ajunga scopulu propusu de Mantuitorulu lumei, trebuie sa aiba nu numai datori'a, ci si dreptulu, de a lat invetiatur'a crestinésca fara de nici o impededare, de a priveghia, ca in tote institutele de invetiamentu sa nu se propuna nimica contrariu spiritului invetiaturei crestine, si la intemplan, candu s'aru ivi ce-va contrariu, sa oprésca asemeni invetiaturi; sa aiba libertate intru oranduirea exercitiiloru piose; sa grijésca de tinerea in buna stare a locasiiloru dumnediescu, de sustinerea pastoriloru bisericescu, si de disciplin'a lor, sa-si administreze ea singura averile se-le proprie, ce le are spre ajungerea scopuriloru se-le; sa-si dea legi, dupa carele sa poata functiuna cu usuratate totu organismulu seu, carele se facu prin Sinode seu ale tieri seu locale seu ecumenice, si carele trebuie sa se tina celu putnu odata intr'unu anu.

Acesta autonomia, ce o au medularii societati, ce se chiama biserica, li se cade lor, dupa cum amu vedutu, din porunc'a Mantuitorulu Christosu. Pre acesta autonomia nici statulu nu o poate impededu; dar elu nici nu o impededu, caci Maiestatea Sea dice in Diplom'a Sea din 20 Octobre 1860: Chizesiuescu fia carui'a libertatea confessiunei se-le! Deci vine rendulu acum'a la medularii bisericeii, ca, esindu din nepasare, sa-si exerciteze acesta autonomia, sa-si implinesca datoriint'a impusa lor de Mantuitorulu Christosu, carele dice: cel'a ce nu va lua crucea s'a, sa vina dupa mine, nu este mie vrednicu. (Mat. c. 10. v. 38.)

Insa de ore ce acesti medularii bisericescu sunt si medularii ai altei societati adica cetatieni ai statului, de aceea si Mantuitorulu,

intrebatu fiindu de farisei: (Mat. c. 22. v. 17—20.) ori de se cade a da dajde imperatului? a disu: „dati in napoi pre cele ce sunt ale imperatului, imperatului, si pre cele ce sunt ale lui Dumnedieu, lui Dumnedieu,“ bine sciindu, ca si societatea statului, care are de scopu asigurarea drepturiloru medulariloru sei, tinerea ordinei bune, paz'a linisicei, inlesnirea culturai si dezvoltarea mijloceloru materiale de sustinere, inca trebuie sprijinita si ajutata cu tote mijlocele trebuinciose, caci scopurile bine 'ntielesse ale acestoru doue societati marnici decum nu suntu contrarie unulu altui'a, ci din contra ele se sprijinescu si se sustinu unulu pre altulu. De aceea urmeza si indatoririle imprumutate, ce le au biserica si statulu unulu catra altulu: biserica are sa ia sema, ca statulu sa nu favoreze invetiaturi contrarie spiritului invetiaturei lui Christosu, precum si statulu are dreptulu de a priveghia, ca nu cumva biserica, abusandu de autonomia ei, sa restorne ordinea publica si liniscea comuna.

Amu disu, ca scopurile amenduroru societatiiloru nu suntu contrarie, ci suplinitorie, seu ca sa vorbim in icona: statulu este trupulu si biserica sufletulu, de aceea amendoue societatile trebuie sa grijésca imprumutatu un'a de alt'a. Biserica are trebuintia de liniscea, de securantia, pre cari statulu trebuie sa i le chizasiuesca; bisericeii trebuiescu mijloce de subsistintia, si de-i lipsescu, statulu trebuie sa si le dea, si de le are biserica, statulu este datori, sa o pazésca in posesiunea lor, caci si biserica ajuta statului prin respandirea moralitatii, indemnanu pre credinciosii sei la ordine, la legalitatea lucrariilor; ea formeza cetatieni linisciti, probi si ascultatori, caci intruresce asupra inimii si intentiuniloru lor si sporesce prin acesta legalitatea fapturiloru; ea condemna ori ce vatemate de drepturi ca peccature, indemna spre indeplinirea datoriintieloru chiamarei lor, dechiarandu-le de datoriintie ale consciintiei si in urma poruncesce ascultare catra diregatoriele lumesci. De aceea si statulu trebuie nu numai sa recunosca, ci inca sa apere cu energia constitutiunea bisericeii, precum si drepturile ei, carele decurgu nemijlocitu din oranduirile Mantuitorulu; caci scopulu bisericeii este virtutea si fericirea medulariloru sei, la cari cauta ea nu numai la faptele lor cele din afara, ci si la intentiunile lor cele dinlantru; de aceea urmeza, ca si mijlocele, ce le intrebuintieza biserica spre ajungerea scopului seu, spre infiintirea imperatiei lui Christosu, ce nu era din lumea acest'a, nu constau in sil'a trupésca, ci in invetiatura, in sfatuire, in indeletniciri spre indreptare seu si in eschidere din comunitatea credinciosiloru; insa statulu, care are tari'a trupésca in mana, trebuie sa stea bisericeii intr'ajutoriu, candu biserica i cere acesta potere trupésca. (Va urma.)

Sabiu in 5 Martiu, Escellent'a Sea, D. Presiedinte alu Inaltulu Guberniu regiu transsilvanu si Comissaru regiu dietalu, Conte Ludovicu Folliot de Crenneville, a plecatu astadi la Vienn'a. — Afacerile guberniale in absentia Escellentiei Se-le va dirige, incatu scimu, Esc. Sea d. Vicepresiedinte gub. Ladislau Basiliu Popp.

Sabiu in 7 Martiu. Astadi la S. Liturgia Parintele Protopopu alu Brasiovulu Ioann Popasu priimi tagm'a calugarésca in biserica Schimbarei la fatia din cetate.

Din Banatu scrie „Tem. Zig“, ca la o adresa a comunei serbescu din Timisior'a catra Vicariulu patriarchalu din Carlovitiu (fostulu Episcopu alu Timisioarei) Par. Samuilu Maschirewic, prin care-i cere parerea in privint'a

unui recursu către Maiestatea Sea pentru conchiamarea congresului naționalu serbescu pentru regularea afacerilor bisericesci și școlare și pentru alegerea de patriarhu, — Esc. Sea aru fi respunsu în modu afirmativu, și ca 'n urm'a acestui respunsu recursulu se va și face câtu mai curendu. (Dar frații noștri din Banatu ce mai facu ôre în caus'a noastră comuna bisericăscă?)

În Galiti'a dureră starea de asedia. De curendu fu osanditu generalulu Kruszewski la prinsóre de trei luni, pentruca aru fi sprijinitu revoluțiunea polona. — Principele Sapięha sa fia scapatu în Romani'a.

Dietele tieriloru germano-slavice suntu în deplina activitate. Ne pare reu, ca despre diet'a Bucovinei aflămu numai sfarmituri macre risipite prin diuarele germane, și rogămu pre dd. competinti a face dispozițiune, că sa ni se tramita, că și mai nainte, câte unu esemplariu din protocoalele stenografice dietale. —

Bucovin'a, din Perdele, 23 Februaru 1864. În diuaristic'a romăna s'a aretatu în multe renduri, din diferite puncturi de vedere, trebuinți'a cetirei gazetelor și cu preferinți'a a gazetelor celoru naționale.

Subt acestu reportu luandu în vedere referințele bucovinene, venimu de însemnămu următoarele.

Eră adeca unu tempu, candu ai noștri, necumu sa recunósca meritulu nedisputaveru alu publicității, dara nu concepusera încă nice ide'a cea mai simpla despre trebuinți'a și puterea ei; gazetele le priviau că o marfa de lăscu, carea si-o procura numai nisce ômeni risipitori și esți din minte.

Asta cugetare neferice, subt inriurinti'a ideelor de 'naintare, s'a schimbatu acum'a, și interesulu pentru publicitate pe di ce merge totu creșce, cu tôte ca încă nescutitu de o scădere de totu însemnata, și anume de lips'a de decerninți'a, cari gazele suntu de preferitu la legere.

Fia-care națiune adeca, în puterea individualității sale, are interesele sale proprie, de care trebuie sa se ingrigésca numai decătu, decă este vorb'a că sa subsiste că națiune separata și sa nu se cufunde și asemene cu alte națiuni.

De judecandu deci, dupa acestu criteriu, cari gazele suntu de lesu mai antăiu cu folosu naționalu, urmęza de sine ca gazetele cele ce desbatu interese specifice naționale suntu de preferitu nainte celoru ce se ocupa cu interese comune seau chiaru antinaționale. —

Între Romăni din Bucovin'a lumea cetitóre de gazele, luandu peste totu, sta din preoti și boieri; aplecandu la unii și la alții dreptariulu atinsu, cauta sa marturisimu, că mai toti nu-si știu alege gazetele de lesu; căci, desfacendu-se cēt'a loru în dōue, un'a parte o vedî ocupandu-se „con amore“ cu gazetele polone, ear cealalta cu gazetele nemțiesci, și amendōue părțile ascēpta sa le vina scaparea și mantuinți'a naționala dela formele și tipurile, cumu li le predica acestea, — ne mai cugetandu și ne mai punendu urechi'a la gazetele romanesci, care par exellence suntu chiamate a representă interesele Romăniloru.

De aci urmęza, ca multi din preotii și boierii noștri nu cunosc interesele noastre specifice naționale, și nu știu, ca în casele, familiile, în petrecerile loru că Romăni, trebuie sa se folosésca, conversandu, de limb'a romanésca; cumca în scōlele populare, în gimnasiulu dela Sucēva și în scōla reala dela Cernautiu trebuie sa se propuna peste totu în limb'a romanésca; cumca antistiele, și respective scriitorii comunitățiloru au sa corespunda cu ori-ce dirigatori'a numai câtu în limb'a romanésca; cumca trebuie sa ne încordămu tôte potērile spre a înființi institute naționale și anume spre a înființi în Cernautiu și Sucēva câte unu institutu pentru creșcerea naționala a fetitiloru, pe cari parintii din nepricepere le constringu acum'a, fără cale și cu daun'a naționala, a înveti mai totu au în limb'a polona au în limb'a nemțiesca; a înființi în Cernautiu au în Sucēva unu institutu de agricultura, fără de care suntemu numai nisce pigmei în afacerile agriculturale; a urdi fonduri pentru tramiterea tineriloru noștri buni de capu la institute mai nalto, pentru că sa se dedee cu jurisprudenti'a, cu medicin'a, cu filosofi'a, cu tecnic'a, cu comerciulu, cu industri'a; pentru că sa se ocupe cu artele frumōse, cu music'a, cu pictur'a; cumca avemu trebuinți'a de bibliotece romanesci; cumca reuniunea romăna din Cernautiu trebuie sustinuta cu ori ce pretiu; cumca avemu de a înființi o gazeta romanésca pentru Bucovin'a; cumca ne trebuie.

Acestea și încă și multe altele suntu interesele noastre, de a căroru imperativitate cauta sa fia convinsu totu sufletulu romănu în Bucovin'a, care convingere si-va potē-o castigă numai atunci, decă, cumu amu atinsu mai susu, si-va pune urechi'a cu luare aminte și la rațiunamintele gazetelor romanesci. —

Varietăți și noutăți de di.

(Distincțiune.) Monitorulu de statulu Prussiei comunica, ca M. Sea Regele s'a înduratu a daru maresialulu campestru generalu Br. de Wrangel, comandantulu supremu alu armatei aliate, stēu'a și crucea mariloru comthuri ai regescului ordinu de casa Hohenzollern-ianu cu spade; generalulu de cavalleria, printuluu Fredericu Carolu din Prussi'a ordinulu pour le mérite cu frundia de stejariu, și maresialulu campestru generalu cesareo-austriacu, Br. de Gablenz, ordinulu pour le mérite. —

Cancelarulu aulicu ungaru, Conte Forgáche bolnavu reu. —

(Actu de binefacere creștinăscă.) Din Homorodu (Comitatulu Hunedórei) se scrie: Locuitoriulu de acolo Ioann Luc'a au lasatu prin testamentu averile sale, ce sau pretiuitu cu 427 f. v. a., în favōrea Bisericei greco-resaritene de acolo că porțiune canonică pe sēm'a Parochulu și Invetiatorulu localu, și aceste averi s'au și predatu din partea judecatorésca în proprietatea susatinsei biserică pre-lănga sustinerea dreptulu de usufructuare pentru veduv'a Mari'a Ioann Luc'a, până va fi în vieti'a. Fia-i tierăn'a usiōra! Și fapt'a lui sa lumineze toturoru, cari suntu în stare sa faca asemenea fapte vrednice de unu creștinu! —

(Fondulu „Andreiu Muresianu“ pentru scriitori beletristici.) Damele romăne din Oradea mare, în urm'a propunerei on. redacțiunii a „Aurorei romăne“ din nr. 9. 1863. alu acelei foi, au pusu temeiulu pentru unu fondu, numitu în onōrea poetulu nostru „fondulu Andreiu Muresianu“, dintr'ale cărui interese sa se premieze scriitorii beletristici romăni. Summ'a adunata de damele din Oradea, dupacumu arata „Aur. rom.“ în nr. 5., face pe anu 11, pe 1/2 anu 20, cu totulu dar 31 f. —

Stipendiulu dela Asociațiunea din Aradu (credem celu putinu, ca dela Asociațiune, nu din colecte speciale, cu tôte ca „Aur.“ dice numai ca din Aradu) s'au datu urmatoriloru juristi dela universitatea din Pest'a: Ioann Russu 25 f., Mich. Sierbanu 25 f., Procopiu Laza 25 f., Georgiu Pop'a 25 f., Vasiliu Paguba 25 f., Iulianu Grozescu 25 f., Ioann Nichi'a 15 f., Grigoriu Birisiu 8 f. 17 xr., cu totulu dar 188 f. 17 xr. — (Dupa Aur. rom.)

(Fōia polona în Bucovin'a.) „Bucovin'a“, fōia (germana) a tierii, aduce în nr. 58 invitarea de prenumeraliune la o fōia polona „Bratek“, ce va est din 15 Martiu incolo de 2 ori pe luna în Cernautiu. Scopulu ei va fi petrecerea și instructiunea, asi'a dar cam beletristicu și literariu. — Ôre candu vomu fi fericiți, a vedē realizata și dorinți'a corespundintelui nostru din Bucovin'a. de mai susu, carea este și dorinți'a toturoru Romăniloru binesimțitori: de a salută în Bucovin'a și o fōia romanésca? —

(Teatru romanescu în Cernautiu.) Pentru scirea ne-esirei unei foi romanesci în Bucovin'a ne despăgubescă încātu-va o societate de actori, cari au sositu de câte-va zile în Cernautiu, și începudu din 13 Martiu, voru dá 20 productiuni teatrale de piese romanesci. —

Despre Garibaldi inca totu nu mai știu spune diuarele, ca unde a peritu. Astadi aflămu o notiția în „Press'a“ de Vienn'a, dupa carea s'aru fi proclamatu chef (capu) alu armatelor (?) unite ungaro-polono-italiane. Regimulu din Turinu e ingrijitu pentru vreo întreprindere neaseptata, temendu-se sa nu mai faca vreo nefacuta.

Principatele romăne unite.

„Bucimulu“ ne spune de o descoperire însemnata, de aflarea adica a mormentulu lui Mircea II. în Tergoviste. Eata însesi cuvintele „Bucimulu.“

O mare și importanta descoperire, întemeietóre de naționalitate și întaritóre de patriotismu, a fostu rezervata sa se faca totu în zilele Alesulu Romăniloru Alessandru Ioann I.

Mormentulu lui Mircea II., sfaramatoriu alu jugulu oligarhiei despotice și tiranice, care prinsese de multu radacina și dincōce de Carpati de la venirea lui Negru și până la Dan; mormentulu lui Mircea II., ascunsu trei secole, se descopere astadi spre a salută pe alesulu Romăniloru Alessandru Ioann I., care prin amōre și întielegere a facutu ceea ce facuse Mircea I. prin valōrea spadei sele și ceea ce Mircea II. n'a potutu sa faca prin valōrea sea militaria.

Mircea II. în câte trele domniele sele a combatutu idr'a oligarhica spre mantuirea poporulu de erudimile ei, până candu în cele din urma vediu, ca nu este alta potiția de combatere a reului, de câtu esterminarea.

Nu întielegemu, cumu Mircea II., despre care ne spune istori'a ca a moritu în anulu 1559. și s'a îngropatu în biseric'a Curtii domnesci din Bucuresci, a potutu sa se gasésca lănga ruinele unei biserică din Tergovisce. Nu mai este în-

doilea, ca monumentul autentic și contimpuranu cu faptul este mai veridicu de câtu ori-ce cronica, și ca atât Fotino, câtu și toti cronicarii, după cari s'a luat Fotino, au pusu mórtea lui Mircea II cu trei ani mai înainte. Totu astfelu este invederata eróre, ca Mircea II a fostu ingropatu la biserica curții domnesci din Bucuresci.—

La cele ce dîseram în nr. premergatoriu despre ajutorulu celu marinimosu, acordatu din partea statulu românului celor bantuiti de fómete din Banatu, avemu sa mai adaugemu, ca aru fi dorintia noastră intima, că guvernulu romanescu sa binevoiesca a luá measurele de lipsa, pentru de a se mparți generosulu daru, amesuratu decisiunei Camerei legislative, între toti cei lipsiti, fără deosebire de naționalitate, și de a nu patimî prin dîcerea: fără deosebire etc. tocmai Români, — unu ce, de care noi cei mai aprópe de teatrulu lucrurilor, avemu cauza de a ne îngriji cu atât mai vertosu căci atât în comitatulu Carasiului, câtu și intr'alu Timisiului și alu Torontalului în fruntea municipieloru stau capi ne-români, ba în ceste din urma și din amploiatii subalterni d'abia 2—3 suntu de naționalitate româna.

În privintia secularisării monastiriloru „închinatē” vedemu ca se face aceea, ce noi credeamu înca dela începutu: ca adica și poterile apusene voru recunósce legalitatea secularisării pelânga despagubire. Căci în adeveru, Franci'a au approbatu pe fatia, celu putînu în principiu, cele facute, și încâtu se vede, și Engliter'a se nvoiesce cu dîns'a sub condițiunea despagubirei calugariloru greci. Sî óre și póteau ele face astfelu?

În sîdintia Camerei din 28 Februaru, în urm'a unei motiuni din partea d. Costaforu adunarea decide, ca ea cu 55 voturi va fi completa și capace de a aduce decisiuni.— În aceeași sîdintia d. ministru de finantie comunica adunării, ca s'a sancționatu legea pentru infintiarrea curții de compturi— cea d'antâiu din cele votate de Camera— „și provóca adunarea a alege pre membrii respectivi ai acestei curti, cá numele lor sa se prezenteze spre sancționare Domnitorului. La propunerea dlui Ioann Ghic'a această remâne a se face în sîdintia de Luni. (2 Martiu).— Dlu primu— ministru aduce la cunoscentia casei, ca d. ministru de justitia Papiu Ilarianu a dimissionatu, ca cu trebile acestui ministeriu s'au insarcinatu ad interim d. Orbescu. „Romanulu” ne spune, ca această scire despre „tribunulu Blajului” a fostu priimita din partea mai multoru deputati cu applause sgomotose.— Noi din parte-ne nici pâna 'n óra această nu scim de ajunsu caus'a acestei dimissioni; trebuie sa ne tememu in sa, ca d. Papiu va fi avutu motive fórte valide pentru retragerea sea cea repede. Cu atât mai tristú.

„Magyar Sajto” despre Romani'a.

(Continuare și capelu.)

Asemenea și ministru de résbelu publicá dóue concurse, dintre cari unulu promite 200 galbeni pentru autorulu cârtiei celei mai bune pentru militari, în care sa se impletésca cá intr'o cununa intemplári din trecutul națiunei, cari aprindu curagiulu și patriotismulu, într'unu stilu usioru și popularu; alu doilea pretinde lucruri tienátore de art'a bellica, care se premieza cu 300 galbeni. Cu unu cuventu, guvernulu de acum alu Romani'e sa silesce totu mai multu și mai multu a corespunde chiamárei sele. Guvernulu scóte o lege mai salutaria decâtu alt'a din ghiarale Camerei, și boiarii vrendu ne vrendu trebuie sa se arate patrioti mari, pentruca în cele din urma vedu sî ei, ca poterea spiritulu tempulu de acum lesne i póte nimici, deca se voru opune cursulu ei celu tare.

Legea tienátore la constituirea gardei nationale s'a votatu, dara nu asiá, cá sa castige multumirea generala.

În intielessulu legei acestei'a gardistu póte fi acel'a, carele Bucuresceanu séu Iasiianu fiindu are unu venitu de 5000 lei séu platesce o chiria de 500 lei; în orasiile celelalte deca are unu venitu de 200 lei séu platesce atât'a chiria; înarmarea poporulu vine apoi în o atrei'a classa sub numire de glóte.

Decandu guvernulu acestu energicu de acum, au mantuitu națiunea din convulsionile ei fără de tientsa și au impinsu elementele cele fără de frêu pe unu terenu de o activitate consciósa: de atunci și spiritulu de partide s'au constrinsu la repasire intr'atât'a, încâtu se vede a fi sositu tempulu de a putea sperá cu siguritate, ca și boiarii din Romani'a voru liberá pre poporu de sub jugulu servitutei. Precum scim, principele Cuz'a au prelungitu sesiunea Camerei din anulu acest'a, pentruca mai multe proiecte de legi nu suntu votate, între care se afla și legea rurala, prin carea se libera poporulu. Energi'a guvernulu aflá unu echu asiá de mare în tíera, încâtu mai în totu orasiulu, mai în tóte districtele se facu daruiri pentru tunuri, cari se oferu apoi guvernulu.

Asiá orasiulu Giurgiu și districtulu au oferitu dóue tunuri. Magistratulu orasiulu Brail'a au votatu spre asemenea

scópu 6000 galbeni. Rosiorii de Vede, Teleormanulu, Magurelele au oferitu asemenea fia-care câte unu tunu. Bucurescii capital'a și resiedintia inse au prezentatu o bateria întrega. În celelalte orasie și districte înca curgu continuu ofertele patriotice, asiá încâtu Romani'a, după cum dice „Bucimulu”, în scurtu tempu va avea celu pucinu 100 tunuri în modulu acest'a oferite.

Dupa câtu scim, în Romani'a strainii nu suntu supusi legiloru tíerei, ci consilii respectivi au tribunale deosebite pentru suditiu lor; lucru naturalu ca o astfelu de procedura vine fórte de multe ori în conflictu cu institutiunile interne ale tíerei și dau ansa la nenumerate neplaceri. În privintia acest'a guvernulu de fatia alu Romani'e înca în sesiunea acest'a va aduce unu proiectu de lege, alu cărei scópu va fi stergerea proceduriloru straine pe teritoriulu Romani'e întregu. E afara de tóta indoie'l'a, ca astfelu de constitutiuni voru avea de a învinge mai antâiu nenumerate greutáti, pentruca poterile straine nu voru abdice bucuros de respectivelor drepturi parute; intr'acea e de speratu, ca deca va garantá legislatiunea Romani'e validitatea drepturiloru strainiloru, atunci de siguru și institutiunea acest'a se va aduce cu succesu la indeplinire. Agentulu franceesu, italianu și serbu s'au pronunțiatu pâna acum, ca pre lînga garanti'a cuvenita ei cedu pre supusii guvernoloru loru jurisdicțiunei tíerei.

Prospectu politicu.

Dela multu traganatele și multu sucitele și resucitele desbateri diplomatice asup'a conflictulu germano-danesu se detrasese, pe unu momentu, atentiunea publica asup'a lucruriloru din Bavari'a, unde au urmatu, cu totulu pe neaseptate, o schimbare de tron. Despre mórtea regelui Maximilianu II. reportaramu în nr.ii din urma; adi adaugemu, ca fiulu celu mai mare alu regelui, Ludovicu, s'a suitu pe tronulu vacantu sub numele Ludovicu II. în 11 Martiu c. n. Toti ministrii și consiliiarii de statu actuali, precumu și toti membrii casei regesci se afatiasira în sal'a de tron, și ministru de stat, Br. de Schrenk salutá pre noulu rege într'o cuventare, prin carea dupăce manifestéza dorerea tíerei pentru mórtea regelui Maximilianu II, precumu și omagiulu tíerei pentru tinerulu rege Ludovicu II, i uréza domnia lunga și fericita, și 'n fine-lu provóca, a depune juramentulu, ce i-lu va prelege ministru de justitia. Dupăce se facu și această și se luá documentu solenu despre actulu decursu, luá cuventulu regele însusi, și petrunsu pâna la lacrimi, promise a fi cu ajutorulu lui Domnedieu reginte bunu, credinciosu și constitutiunálu. „Credinciosu juramentulu”, asiá incheia regele, ce Pamu depusu în momentulu acest'a, și în spiritulu constitutiunei noastre celei probate într'o jumătate de seculu voiu domni. Fericirea iubitulu Meupóporu bavaresu și marirea Germaniei voru fíltintele nesuintielorumele.— Bavarii suntu entusiasmati de tineretele, blandetele, barbatia și resoluteia regelui lor celu june.— Patent'a despre suirea pe tron, ce o emise regele, promite și pretinde credintia și alipire; se ascépta în curendu o proclamatiune, în carea regele sa espuna mai în specialu tendintiele sele politice. Lumea e curiósá a scí, ca urmá-va și dînsulu, ori nu, politic'a tatalui seu, carele pâna la cea din urma resuflare consimtia cu desfacerea totala a ducateloru Schleswig—Holstein decâtu Dani'a, și cu supunerea lor sub unu domnitoriu propriu germanu, și specialmintu sub Fridericu de Augustenburg.

Trecendu acum la caus'a cea mai de frunte a presintelui, la caus'a danó-germana, înregistrámu, precum le aflámu totu gramada prin tóte díuarele, scirile ce ni se páru mai autentice.— Foile englese care totu mereu viséza de aliántia austro-prusso-russa voru sa scia, ca Russi'a s'aru fi obligatu a pune 'n fatia Svediei 150,000 soldati, deca această s'aru aliá cu Engliter'a și Franci'a. Dealtmintrea Engliter'a starniesce pre lînga Dani'a, cá sa faca pace cu Germani'a pe bas'a uniunei personale a ducateloru cu Dani'a, și aru fi amenintiandu, ca deca Dani'a n'aru priimí această propunere, atunci sa nu mai spere nici unu ajutoriu din partea Engliter'e. Dani'a in sa se pare ca nici de acestu svalu alu protectricei sele nu va sa asculte, ci sa 'mpinga sórtea resboiulu pâna la estremu. Fól'a englesa „Times” dice: Dani'a sa se socofésca bine, înainte de a respinge acestu ofertu. Ea a facutu destulu, și multu mai multu decâtu destulu pentru onórea sea. Continuarea si mai departe a inimiciloru nu mai póte mari multu glori'a ei, dar mediele sele le póte desecá pe multu tempu incolo. Manandu lupt'a mai departe, e 'n periculu de a perde flórea unei populatiuni nu prea numerosé pe câmpiele de batalia, fără de a poté face inimiciloru sei paguba potrivita; e 'n periculu de a slabi fiantele monarchiei prin o datoria, a cărei replatire pentru

fiacare dt, ce tunc resboiulu, devine totu mai grea. Vocea sperantiei pôte ca vorbesce de rescôle, revolutiuni si resbôie civile possibile, dar acestea sunt lucruri, care trecu cu tôtele in sferele speculatiunei, pe carea unu omu prudinte ori o stapanire intielépta nu pôte basá. —

Austri'a si Prussi'a au tramisu o nota identica cátra poterile, ce au subscrisu tratatulu de Londr'a, prin carea rectificata calcarea Iütlandiei si arata aplecarea lorú cátra pace séu armistitiu. Not'a suna asiá:

Guvernulu . . . a speratu, ca guvernulu danesu va fi mai conciliabilu. In casulu acest'a s'aru fi grabitu amendoué poterile mari germane, a-si intrerumpe actiunea militara si a se 'nvoi la pertractári. Noi insa trebuie sa constatámu cu dorere, ca amu fostu insielati in asceptárele nóste. Procederea curtii din Kopenhagen, refusarea eii de a luá parte la conferintiele proiectate din partea Engliterei, ne impunu datorinti'a, a remané pelánga mesurile de sfortia, la care ne luaramu refugiulu. Consideratiuni momentóse strategice au motivatu impoternicirea, ce se dedú comandantelui supremu alu armatelorú austro-prusse, de a marsiá in Iuti'a, pentru de a assecurá positiunea trupelorú sele si de a tine 'n fréu pre Danesii strinsi la Friderici'a, impedecandu-i, de a amenintia flancele armatei ori de a-si pune tôte poterile pentru aperiarea liniei dela Düppel. Ambele poteru cu atát'a mai putínu au intardiátu de a concede acésta miscare strategica, cu cátu erau mai indreptatite, de a luá repressalii incontr'a dispositiunei guvernului danesu, carea demanda a se luá náile de pe mári nu numai ale poterilorú belligerante, ci si ale altorú staturu din confederatiunea germana. Estinderea data prin acést'a operatiunilorú militare dealtmintrea nu schimba nimicu din declaratiunile de mai nainte ale guvernului . . . fatia cu positiunea lorú in conflictulu presinte. Pentru de a manifestá si mai multu, ca intentiunile lui de pace suntú sincere si ca scopurile lui nu s'au schimbatu, guvernulu . . . declara totdeodata, ce e gal'a de a 'ncheiá unu armistitiu cu Dani'a, ori pe bas'a golirei reciproce a positiunilorú dela Düppel si insul'a Alsen din partea trupelorú danese, si a Iütlandiei din partea armatei austro-prusse, ori pe a militariului „utí possidetis“ (stárei, in care se afla). Ear la amendoué casurile regimulu . . . pune conditiunea, de a cuprinde in armistitiu si incetarea dusmanielorú pe mare, a dá afara de amendoué pártile prisele (náile prinse. Red.) luate si a suspende embargulu (sequestrulu. Red.) pusu pe náile din porturi. Asemenea declara guvernulu . . . , ca e gal'a a intrá in conferintia cu poterile participante, pentru de a consultá asupr'a mijlócelorú corespundiatóre pentru restatornicirea pácei. —

In urm'a acestei note atátu de moderate a Austro-Prussiei insasi Engliterei au indemnatu pre Dani'a la pace: deca insa s'au priimitu svatulu acest'a bunu din partea Daniei, ori nu, inca nu se scie de siguru.

In Franci'a suntú la ordinea dílei afacerea mexicana, despre carea vorbíramu in nr. din urma la: Mai nou, si presinti'a ducelui Ernestu de Got'a, a cáruí missiune, de si e 'nvelita in velulu misticitatií, se crede a fi mijlocirea la Napoleonu pentru ducele Fridericu de Angustenburg, respective pentru aperiarea principiului nationalu in Schleswig-Holstein. — Archiducele Ferdinandu Maximilianu, fiitorulu Imperatu alu Mexiculuí, dupace a 'ncheiatu tractatele de lipsa cu Franci'a, se duce la Londr'a, de acolo pela Bruxell'a si Prag'a la Vienn'a, apoi la Triestu si la Rom'a si 'n fine va plecá cátra loculu destinatiunei sele. —

Positiunea Prussiei dinlantru se pôte mesurá intre altele, si depe acea impregiurare, ca comunitatea din Berlinu nu s'a 'nvoitu a aduce Regelui indatinat'a adressa la díu'a nascerei.

Din celelalte staturu nimicu de importantia deosebita, a fara dór de Itali'a, unde regimulu ne mai dandu de urmele lui Garibaldi, a tramisu o nota cercularia cátra tôte poterile, prin carea declara, ca n'are de cugetu a atacá Veneti'a.

Mai nou.

Austriacii au intratu in 12 Martiu c. n. la 8 óre sér'a in Aarhus (capital'a Iütlandiei). Infanteri'a danesa s'au imbarcatu, pentru de a trece la Friderici'a ori la Alsen, cavaleri'a s'a trasu spre Viborg. — Ataculu asupr'a siantiurilorú dela Düppel s'au inceputu cu aceea, ca trupele germane au ocupatu positiunile Danesilorú dela Nübbel si Rackebüll. Ambe armatele lucra cu energi'a cea mai mare la pregatirile de lovire. Se crede, ca voru trebui 5—8 díle, panacandu bateriele aliatilorú voru poté face celoru 10 siantiuri atát'a stricaciune, incátu armat'a lorú sa póta face asaltu cu baionetulu. In lupt'a, ce se ascepta, póte ca si-voru stá fatia 'n fatia aprópe la 400 tunuri.

Starea trupelorú danese din Friderici'a telegramele foilorú germane o descriu infricosiata. Soldatii sa fia obositi de marsiuri grele, nemultiamiti si fara sperantia.

Archiducele Ferdinandu Maxu a plecatu in 13 Martiu din Londr'a la Bruxell'a.

Unu telegramu alu „Independintiei belgice“ din 15 Martiu nou díce, ca Dani'a reiépta definitivu proiectulu conferintiei facutu de Engliterei. Caracteristica e dísa ministrului danesu Monrad: ca Daniei nu se póte dictá pacea, panacandu nu va fi luata Kopenhag'a.

Russi'a demintiesce scirile despre re'nviiarea sântei aliantie (a aliantiei austro-pruso-russe, dupa invingerea lui Napoleonu I.), carea aru portá caracterulu unei aliantie a suverenilorú incontr'a libertatii popórelorú, ori alu unei coalitiuni a Europei incontr'a unei poteru mari. „Singur'a sânt'a aliantia, ce se póte, díce „Journ. de St. Petersburg“ e aliantia pácei a progressului si a buneí stári generale.

Tocmai pecandu incheiamu, „Herm. Zig.“ etc. aduce unu telegramu din Vienn'a dtó 18 Martiu, in care se díce, ca dupa unu telegramu din quartirulu generalu prussescu din 17 Martiu c. n. erumpendu Dani' (din siantiurile dela Düppel) cátra Rackebüll, fura respinsi de brigad'a Göben. Brigadete Röder, Canstein si batalionulu alu treilea de venatori luara Oster-Wester-düppel. — Perderile Prusilorú mai putínu de 100. Danesii se luptara cu bravura, si perdura 300 prisionieri.

Nr. 80—2

Citatiune edictala.

Mateiu Garáu, din Satulungu, Districtulu Brasiovului, in Ardélu, de legea gr-orientala, a parasitu cu necredintia prelegiuit'a sea sotia Ann'a Ioann Cazacu, din Turchesiu, Districtulu Brasiovului, acumu de díece ani de díle, nedandu celu mai micu semnu de ubicatiunea sea.

Deci mai susu numitelu parasitoriu prin acést'a se sorocescce, cá, dela dat'a de mai josu, in terminu de siese luni sa se infatisieze negresitu inaintea Scaunului Protopopescu I. alu Brasiovului, cáci la din protiva se va dá hotaráre la act'a societii lui si in lipsa-l.

Brasiovu 27 Fauru 1864

Ioann Popasum. p. Protop. Brasiovului.

Nr. 81—1

Ioann Costandé,

professoru de desomnu in Teresianulu din Sabiiu, academicu, pictorú si sculptorú, are onóre a invitá pre on. publicu la vederea monumentuluí facutu de densulu pentru vestitulu mineralogu M. I. Ackner, fostulu Parochu evang. lut. in Gusteriti'a, si a se recomandá pentru facerea de totu felulu de lucruri si monumente din marmora alba, négra, rosia si pistritia rosia cu pete albe, si mai multe fetie.

Totdeodata anuntia on. publicu románu, ca la densuslu se afla de vendiare portretulu marelui nostru poetu Andreiu Muresianu: fotografii negre á 50 xr., fotografii mai mare, colorata cu rame aurite 5 f. v. a.

Locuint'a: Orfanotrofiulu Teresianu in Sabiiu.

Pretiturile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 6/18 Martiu 1864.

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60
„ de midilocu „	3	33
„ de códa „	3	7
Secar'a galét'a nemtiesca (Metzen) *)	1	93
„ de midilocu „	1	87
„ de códa „	1	80
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	53
„ de midilocu „	1	47
„ de códa „	1	40
Cucuruzulu galét'a nemtiesca (Metzen) *)	1	80

*) 3 galete nemtiesci suntú 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vienn'a 7/19 Martiu. 1864.

Metalicele 5%	72 35	Actile de creditu	183
Imprumulu nat. 5%	80 50	Argintulu	117 50
Actile de banca	773	Galbinulu	5 64

Corespundintia.

M., Z. S'a predatu; nu meritámu nici o lauda, cáci onórea atacata trebuie sa si-o apere ori ce omu de omenia. — G. P., V. Nr. doritu nu s'a potutu tramite pán'acumu; iertare. — I. P., S. Priimitati epistolele nóstre? —